

Debattredaktör: Margareta Gandy Telefon 08-736 56 87 Fax 08-736 58 15 E-post: debatt@di.se
(Hela texten i meddelandet, bifoga ej fil, uppgi även adress och telefonnummer)

Att färre anmälningar av advokater leder till påföljd i Sverige än i Danmark och Norge har naturliga orsaker. I övriga nordiska länder omfattar statistiken även arvodesprövningar. Kraven för att bli advokat är också strängare i Sverige.

Det är ett egenintresse för advokatkåren att bevara en hög etisk och professionell status. Därför sköts den disciplinära verksamheten bäst av advokater, förklarar **ANNE RAMBERG**, general-sekreterare i Sveriges Advokatsamfund.

Därför fälls färre advokater i Sverige

Lennart Burström antyder att svenska advokater är försumliga och att denna försumligheten inte beivras på ett tillfredsställande sätt. Inte bara Advokatsamfundets egen tillsyn över advokaterna misstänkliggörs. Det antyds vidare att rättsväsendets övriga aktörer, framförallt domstolarna, skulle hålla advokatkåren om ryggen och regelmässigt fria "försumliga advokater" från ansvar.

Burströms påståenden är uppseendeväckande och grovt felaktiga.

Burström påstår att antalet anmälningar mot advokater är betydligt lägre i Sverige än i Danmark och Norge, att antalet utslutna advokater är lägre i Sverige, samt att antalet fällningar är högre i dessa länder än i Sverige. Han tar detta till intäkt för att vårt disciplinära förfarandet inte skulle vara ändamålsenligt och rättsäkert.

En annan trolig slutsats kan vara är att standarden inom advokatkåren är hög i Sverige.

I artikeln görs jämförelser med de andra nordiska länderna. Vad som inte nämns är de fundamentala skillnader som föreligger mellan de nordiska länderna. Det är inte möjligt att jämföra företeelser i länder där den rent disciplinära verksamheten också omfattar arvodesprövningar, vilket är fallet i Danmark, Norge och Finland.

I Sverige prövas klagomål på advokats arvode genom

vetet och omfattande arbete med att förebygga skador och en medveten satsning på utbildning.

Till skillnad från vad som gäller i Danmark och Norge finns i Sverige inte något advokatmonopol eller något advokattvång – det står var och en fritt att tillhandahålla juridiska tjänster och enskilda får föra sin talan i domstol utan biträde av advokat.

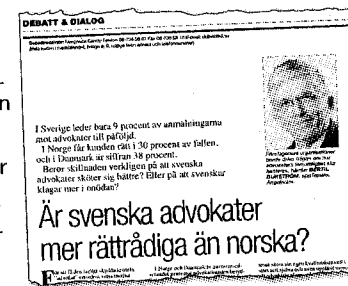
De klienter som anlitar advokat i Sverige åtnjuter vissa privilegier i förhållande till andra konsulter klienter. Advokaten har en lagstadgad tystnadsplikt. Advokaten är i princip undantagen från vittnesplikt. Klientens handlingar är skyddade från beslag hos advokaten. Klienten är garanterad att advokaten iakttar de stränga jävsregler som följer av reglerna om god advokatsed till undvikande av uppkomsten av intressekonflikter.

Bestämmelserna är emellertid tillkomna i klientens och ytterst samhällets intresse, inte advokatens. De är tillkomna

- för att den enskilde ska vara tillförsäkrad rätten att under sekretess anförtro sig åt sin advokat
- för att klienten ska kunna klaga på sin advokat under sekretess
- för att allmänheten ska vara tillförsäkrad insyn och påverkan av det disciplinära förfarandet
- för att rättssamhället behöver en oberoende advokatkår som är beredd att tillvarata den enskildes intresse mot stat, kommun och myndigheter.

Tidigare inlägg

Tre av fyra anmälningar till disciplinnämnden avfärdas utan granskning av nämnden och endast 9 procent leder till disciplinär påföljd. I Norge och Danmark får kunden rätt i ungefär en tredjedel av fallen, påpekade **Bertil Burström**, uppfinnare, Ängelholm 27/5.

är advokater. Övriga ledamöter utses av regeringen.

Tillsyn utövas också av Justitiekanslern, som på eget initiativ kan påkalla åtgärd hos disciplinnämnden. JK har också klagorätt till Högsta domstolen i de fall JK är missnöjd med disciplinnämndens beslut.

Tillsynen har nyligen varit föremål för granskning av en offentlig parlamentarisk utredning. Advokatkommittén. Kommittén fann inte, med utgångspunkt i hur systemet fungerar, anledning att föreslå några förändringar av de grundläggande principerna för tillsynen över advokaterna (SOU 1999:31 s. 156).

Advokatkommittén uttalade beträffande Advokatsamfundets disciplinverksamhet under åren 1989-1997:

Därför fälls färre advokater i Sverige

Lennart Burström antyder att svenska advokater är försumliga och att denna försumligheten inte beivras på ett tillfredsställande sätt. Inte bara Advokatsamfundets egen tillsyn över advokaterna miss-tänkliggörs. Det antyds vidare att rättsväsendets övriga aktörer, framförallt domstolarna, skulle hålla advokat-kåren om ryggen och regelmässigt fria "försumliga ad-vokater" från ansvar.

Burströms påståenden är uppseendeväckande och grovt felaktiga.

Burström påstår att antalet anmälningar mot advoka-ter är betydligt lägre i Sverige än i Danmark och Norge, att antalet uteslutna advokater är lägre i Sverige, samt att antalet fällningar är högre i dessa länder än i Sveri-ge. Han tar detta till intäkt för att vårt disciplinära förfarandet inte skulle vara ändamålsenligt och rättsäkert.

En annan trolig slutsats kan vara är att standar-den inom advokat kåren är hög i Sverige.

I artikeln görs jämförelser med de andra nordiska länderna. Vad som inte nämns är de fundamentala skill-nader som föreligger mellan de nordiska länderna. Det är inte möjligt att jämföra företeelser i länder där den rent disciplinära verksamheten också omfattar arvodes-prövningar, vilket är fallet i Danmark, Norge och Fin-land.

I Sverige prövas klagomål på advokats arvode genom särskilt skiljeförfarande vid sidan av disciplinnämnden.

Burström utgår i sin bedömning från att advokat kåren, cirka 3 200 aktiva advokater, handlägger ungefär 500 000 ärenden per år. Under 1999 inkom 569 disciplin-anmälningar. Följaktligen gav cirka 0,1 procent av klienterna uttryck för missnöje på detta sätt. Disciplin-nämnden slutbehandlade 715 ärenden, varav 107 föran-ledde påföljd, motsvarande 15 procent och inte som Burström angivit 9 procent.

Härtill kommer arvodesärendena. Under 1999 avgjordes 168 sådana ärenden. Arvodet fastställdes i 60 procent och nedsattes i 40 procent av de pröva-de fallen. Med tillämpning av Burströms teknik att redovisa statistik skulle svenska advokater således fällas i cirka 20 procent av fallen.

Såväl antalet anmälningar mot advokater som antalet fällningar har minskat, trots att antalet avgjorda ärenden översteg föregående år med 118 stycken. Antalet an-mälda skadefall mot advokat har också reducerats, inte beroende på, som artikelförfattaren antyder, oskickliga domstolar och vänskapskorruption, utan på ett målmed-

vetet och omfattande arbete med att förebygga skador och en medveten satsning på utbildning.

Till skillnad från vad som gäller i Danmark och Nor-ge finns i Sverige inte något advokatmonopol eller nå-got advokattvång – det står var och en fritt att tillhanda-hålla juridiska tjänster och enskilda får föra sin talan i domstol utan biträde av advokat.

De klienter som anlitar advokat i Sverige åtnjuter vissa privilegier i förhållande till andra konsulter kli-enters. Advokaten har en lagstadgad tystnadsplikt. Adv-okaten är i princip undantagen från vittnesplikt. Klient-ens handlingar är skyddade från beslag hos advokaten. Klienten är garanterad att advokaten iakttar de stränga jävsregler som följer av reglerna om god advokatsed till undvikande av uppkomsten av intressekonflikter.

Bestämmelserna är emellertid tillkomna i klientens och ytterst samhällets intresse, inte advokatens. De är tillkomna

- för att den enskilde ska vara tillförsäkrad rätten att under sekretess anförtro sig åt sin advokat
- för att klienten ska kunna klaga på sin advokat under sekretess
- för att allmänheten ska vara tillförsäkrad insyn och påverkan av det disciplinära förfarandet
- för att rättssamhället behöver en oberoende advokat-kår som är beredd att tillvarata den enskildes intresse mot stat, kommun och myndigheter.

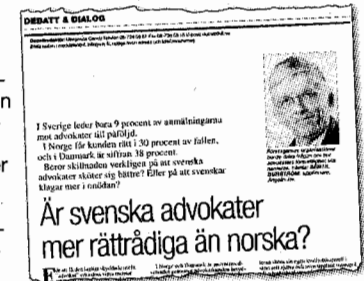
I jämförelse med övriga nordiska och europeiska länder uppställs mycket stränga krav för att vinna inträde i Sveriges Advokatsamfund. För att bli anta-gen som ledamot ska sökanden efter avlagd juris kandidatexamen ha arbetat under fem år med juri-disk verksamhet samt genomgått en av Advokat-samfundet anordnad etik- och teknikkurs.

Härutöver krävs det att sökanden styrker sin lämplighet, varvid sökanden har att lämna uppgifter om samtliga advokater, domstolar och myndigheter, med vilka sökanden varit i kontakt och visa att den-ne har en ordnad ekonomi. Syftet är att garantera medborgarna tillgång till rättsligt biträde av etiskt och professionellt hög standard.

Advokaten är, i motsats till vad Burström påstår, un-derkastad samma regler som andra yrkesutövare. Advoka-ter lyder under samma domstolar. Advokat kåren har därutöver antagit vägledande regler om god advokatsed. Vad som är god advokatsed prövas av disciplinnäm-n-den och genom vägledande uttalanden av styrelsen. Disciplinnämnden består av elva ledamöter, varav åtta

Tidigare inlägg

Tre av fyra anmälning-ar till disciplinnämnden avfärdas utan granskning av nämnden och endast 9 procent leder till disciplinär påföljd. I Norge och Danmark får kunden rätt i unge-fär en tredjedel av fal-len, påpekade **Bertil Burström**, uppfinnare, Ängelholm 27/5.

är advokater. Övriga ledamöter utses av regeringen.

Tillsyn utövas också av Justitiekanslern, som på eget initiativ kan påkalla åtgärd hos disciplinnämnden. JK har också klagarätt till Högsta domstolen i de fall JK är missnöjd med disciplinnämndens beslut.

Tillsynen har nyligen varit föremål för granskning av en offentlig parlamentarisk utredning, Advokatkommit-tén. Kommittén fann inte, med utgångspunkt i hur sys-temet fungerar, anledning att föreslå några förändringar av de grundläggande principerna för tillsynen över ad-vokaterna (SOU 1999:31 s. 156).

Advokatkommittén uttalade beträffande Advokat-samfundets disciplinverksamhet under åren 1989–1997:

”Vår genomgång visar således att man inom samfun-det har väl fungerande rutiner och att man gör en ingå-ende och samvetsgrann prövning. Genomgången visar vidare att man i disciplinärendena tillämpar en fast och relativt sträng praxis. Handläggningstiden på tre till sex månader är acceptabel.”

Disciplinverksamheten, som en garant för den ut-vidning av ansvaret som advokater iklätt sig, är inte endast ett konsumentintresse utan likväl ett egenintresse för advokat kåren som ytterst syftar till att vidmakthålla en etiskt och professionellt högtstående advokat kår.

Ur detta professionella perspektiv är det aldeles klart att advokaterna har bäst förutsättningar att lösa denna uppgift. Invändningen att systemet förut-sätter eller i vart fall välkomnar vänskapskorruption med alltför milda avgöranden som följd, kan likaväl ersättas av den att systemet innebär att kon-kurrenter dömer varandra och därigenom skapar onödigt stränga avgöranden.

ANNE RAMBERG